

Nguyệt Xuân Nói Chuyện : Thầy Trò Chúng Tôi

Cứ mỗi độ xuân về, một sinh hoạt đầy hào hứng đón Chúa Xuân trong các học đường là viết bài, in ấn và phát hành báo Xuân. Trước đó còn thi vẽ bìa báo nữa. Thế nào cũng có mục Phỏng vấn Thầy Cô. T. là một con mồi của các cô Trưởng ban báo chí trong nghiệp vụ này, vì là một người Bắc trong khi các học trò là người Nam và vào trường lúc còn khá trẻ lại dạy ngay các lớp lớn nên tuổi tác chẳng chênh lệch bao nhiêu. Đã xảy ra nhiều hiện tượng kỳ thị dễ thương và những cuộc đối đáp tay đôi tức cười.

Những mẫu chuyện kể sau là những bông hoa của nghề cũng là những bông lộc của nghiệp Godautre.

Trò A :

Hỏi : Thưa Thầy, thực ra em không phải là học trò của Thầy. Chỉ nghe Thầy là một giáo sư Toán dạy giỏi và em không may mắn được học Thầy.

Đáp : Ngày nơi đó trước khi đi tiếp. Đó có thể là một điều đáng buồn nhưng cũng có thể là một điều may mắn. Tái ông thất mã an tri họa phúc.

Chúng ta không phải Thầy và chẳng phải Trò theo đúng nghĩa của nó. Hãy cứ là Người Gia Long, Thần dân của Vương quốc Gia Long.

Hỏi : Hay quá. Như vậy lại dễ ăn nói và ứng xử. Thầy dạy Toán học hay Hán học. Thầy thật cởi mở khiến tụi em sẽ có can đảm đưa ra những câu hỏi hơi Tabou một chút.

Đáp : Không sao đâu nếu không đào sâu.

Trò B:

Hỏi : Là người Bắc, tại sao Thầy lại chọn trường nữ trung học Gia Long làm nơi « An cư Lạc nghiệp », một trường mà học trò đa số là miền Nam.

Đáp : Khi đậu thi tuyển vào trường Đại học Sư phạm là T. phải nghĩ đến một bãi đáp an toàn. Thường ngày lái xe dọc theo đường Phan Thanh Giản bảo sao không thấy một ngôi

trường bề thế và cổ kính nằm trên một khoảng đất rộng mênh mông đầy cây cao tán rộng, bao quanh bởi bốn con đường thơ mộng và yên tĩnh.

Hỏi : Có thể thôi Thầy ? Còn tụi em nằm ở chỗ nào trong sự chọn lựa ?

Đáp : Ngoại hình như thế thì những sinh hoạt bên trong bốn hàng rào phải rất nghiêm túc. Nom mặt mà bắt hình dong. Cũng được nghe học trò Gia Long có truyền thống ngoan hiền và siêng năng. Rất thích hợp với một người thầy trẻ mới ra trường như T.

Trò C :

Hỏi : Nói Thầy đừng giận, em không thích tiếng Bắc. Tuy phát âm chuẩn và viết chính xác nhưng nghe khách sáo giả dối làm em thấy lạnh cảm.

Còn Thầy nghĩ thế nào về tiếng Nam.

Đáp : Thầy chẳng giận vì Em nói đúng. Trong ngôn ngữ đời thường T. thích dùng tiếng Nam, thậm chí nhập dần qua tiếp xúc. Tiếng Nam nghe chân chất và tình nghĩa hơn.

Hỏi : Cho thí dụ đi Thầy.

Đáp : T. thích nghe : *Mắc cỡ thấy mô*, hơn là : *xấu hổ lắm*.

T. thích nghe : *Hồng chịu đâu, kỳ quá*, hơn là : *Không chịu, vừa phải thôi*.

Lại còn được diễn nghĩa. Khi nghe ai nói: *Hồng chịu đâu* thì phải hiểu là : *Tối luôn Bác Tài* ; vì : Nói dzậy mà hồng phải dzậy.

Nghe thế có điên lên không.

Hỏi : Không biết Thầy học được bao nhiêu ? Nhưng phải đi vào thực tế mới giác ngộ rồi quán triệt hết được. Lúc đó Thầy ra sở Hộ tịch, xin đổi họ Hoàng thành họ Huỳnh : Huỳnh Huỳnh. Hay Huỳnh Huỳnh nghe êm tai hơn.

Đáp : Tiếc rằng đổi đời sớm quá. Bây giờ thì quá trễ để bắt đầu lại.

Để T. kể một câu chuyện về language conflict . Không nhớ Tết năm nào, được mời đến nhà một học trò, hai cô bắc ghế ngồi hai bên rồi luôn tay đưa bánh xu xê và mút sầu riêng mời ăn. Chẳng hiểu ý nghĩa gì. Đúng lúc gần bội thực T. phải la lên : *Thôi, Thôi*. Một cô liền lên giọng theo : *Bảo cho Thầy biết nhé : Lấy Thầy hỏi nào mà đòi Thôi Thôi. Có Lấy mới có Thôi đó nghe*.

Trò D :

Hỏi : Thầy ca trường và khen trò, tại sao người nâng khăn sửa túi lại là người Bắc. Gia Long với sĩ số 5000 học trò không kiếm được một người sao Thầy phải lêu bêu lên tận Sở Thú để rước về một cô Trung Vương hầu hạ com đưa nước rót. Bộ họ làm hay hơn sao ?

Đáp : Chắc Em còn nhớ hai câu lục bát trong truyện Kiều :

Ma đưa lối, Quỷ đưa đường.

Lại tìm những lối đoạ trường mà đi.

Kín đáo đấy nhé. Nếu không : Tan Đàn Rễ Nghệ. Một sớm một chiều là thành Hoàng Thất Công, chương môn Cái Bang lang thang khu Little Sài Gòn. Lúc đó Em có can đảm mang về nuôi không ?

Hỏi : Đừng lo Thầy vì Cô dư biết là Thầy hay nói giỡn. Nhờ những lời nói bông đùa của Thầy mà những giờ Toán trôi qua một cách nhẹ nhàng, không như những giờ Triết khó hiểu với giọng nói đều đều làm tụi em thoải mái trong mơ màng. Em sợ và ghét Toán cũng như môn Triết vậy. Nghiêm túc mà nói, Thầy nghĩ gì về hôn nhân.

Đáp : Vợ chồng là Duyên Nợ. Nợ đầu từ tiền kiếp và kiếp này có Duyên gặp nhau đặng thanh toán ân oán giang hồ. Để dây dưa, lãi mẹ đẻ lãi con mệ lắm.

Hỏi : Nghe ra ngậm đắng nuốt cay thế nào ! Thầy có tiếng là muốn nói gì thì nói, muốn làm gì thì làm. Thầy có thể chia xẻ nỗi ần ức này không ?

Đáp :

*Bắt phong trần phải phong trần.
Cho thanh cao mới được phần thanh cao.*

Bốn mươi năm ngoài mà chưa pay off. Đương tính refinance đây. Em có quen ai làm loan officer không ? Thầy phải phản công bằng cách đặt các câu hỏi ngược lại để giảm cường độ khủng bố .

Trò E :

Hỏi : Em còn nhớ mùa hè năm đó, cái năm trước cuộc Bể dâu Đồi đời, Thầy có cho tụi em vài kinh nghiệm sống để vào đời mà về già em mới thấy thấm thía. Bây giờ Thầy nhắc lại được không? Vì có nhiều bạn của em không được “may mắn” học Thầy.

Đáp : Lại nói nữa. Khôn hèn thì bỏ cái ngôn ngữ đó đi. Nuốt giận.

Đây là những kinh nghiệm rút ra từ những sai lầm :

1. Trong nghề nghiệp, nếu phải chọn giữa Đam mê và Năng khiếu thì nên chọn Đam mê. Vì con đường nào cũng đầy chông gai và chỉ có Đam mê mới thúc đẩy ta đi tới để vượt thắng.

2. Trong Tình yêu, nếu phải chọn giữa Người yêu mình và Người mình yêu thì nên chọn người thứ nhất. Vì các cụ dạy: *Cúi thông dễ nấu, chồng xấu dễ xài.*

3. Kiến thức giúp ta ngừng mặt lên với đời nhưng Nghệ thuật lại là các vật trang sức của Tâm hồn. Ngay những người đàn bà đẹp cũng thường dùng trang sức đó sao. Nghệ thuật như: cầm, kỳ, thi, họa, ca, múa, kịch... Mỗi khi có điều gì không như ý, hãy tìm đến nghệ thuật sẽ thấy bớt phiền muộn và Tâm hồn được nâng cao lên. Đừng để Tâm hồn vương vãi trên những cái đỉnh con ốc. Uống lăm thay!

Hỏi : Khôn ngoan như thế thì cuộc đời Thầy là một con đường Hoa Gấm phải không ?

Đáp : Em có biết câu cách ngôn của Tây diểu về thầy giáo không: *Fais ce que je dis, pas ce que je fais.* Diễn nôm là: Nói hay mà làm không hay. Sai làm việc gì mà làm không tới nơi tới chốn là Cô lại ngâm thơ :

*Ăn như rồng cuốn
Nói như rồng leo.
Làm như mèo mửa.*

Ba câu về đó đưng đến vía của T. vì vốn tuổi Kỷ Mão.

Hỏi: Nói đến vía, em lại nhớ đến hôm em về Sài Gòn đi chợ Bến Thành. Muốn mua một món đồ, người bán hàng đòi một giờ tiền. Em mà cả rồi bỏ đi, thì con mẹ đó lấy một tờ giấy báo chằm lửa đốt rồi khua khua. Bị đốt vía, theo phản ứng tự nhiên, em liền dơ ngón giữa lên may quá nó không hiểu. Còn Thầy bị động vía có dám «xử đẹp» Cô không ?

Đáp: Thầy biết thân phận của người chồng ngay từ khi mới định cư.

Về việc đời thì lại bị chê : Dậy Toán nhưng toàn tính lộn không.

Số là khi về hưu non, Thầy lấy lumpsum từ 401K. Một phần bỏ vào Mutual Funds, một phần chơi Daily Trader những tưởng lấy tiền cho Cô đi chợ. Không phải số T. mạt mà cái nước Mỹ này tới thời mạt vận, Em ạ.

Trò F :

Hỏi: Trong những năm tháng sống và dậy dưới mái trường Gia Long thân yêu, chắc Thầy có nhiều kỷ niệm, nhất là với những Đóa Hoa Phượng đương độ xuân thì. Thầy có dám tiết lộ không ?

Đáp: Thầy Tường Lân dám mang những chuyện thầm kín nhất viết thành sách rồi xuất bản và phát hành. Thầy cũng xin kể hai câu chuyện, Chắc Em cũng đồng ý : Đâu phải sỏi đá mà không rung động.

Hỏi: Thầy làm em nhớ đến bài Diễm xưa của Trịnh Công Sơn với câu : *Ngày sau sỏi đá cũng cần có nhau.* Nhiều người có tính xấu hay chỉ trích này nọ. Hãy nhìn lại cuộc đời của họ rồi hãy phê phán. Còn mắc thêm tội đạo đức giả. Khi làm việc tại nước này, em học được hai điều: *If you bring up a problem without any solutions, you also are a troublemaker. Otherwise, being an American, try to be a problem solver.*

Còn một câu của nhạc sĩ họ Trịnh chắc hợp ý với Thầy : *Đời có bao lăm mà hững hờ.*

Đáp: Được lời như mở tấm lòng. Tuy là tuổi Mèo nhưng T. không giầu.

Hồi còn là sinh viên, những ngày giáp Tết, T. thường đến nhà Bác Cả Lộc trong khu nhà thờ Thăng Long gần trường đua Phú Thọ để tham dự sinh hoạt đầy hương vị Tết cổ truyền là : gói và nấu bánh chưng, bánh tét. Thực ra là thợ vịn. Châm củi vào lò bếp nấu bánh xong là chạy ngay ra trước cửa nhà Bác để hóng gió thì bắt gặp một cô gái đang đứng xoa mái tóc thề và hong những sợi tóc mây phất phới theo gió trước căn nhà đối diện qua sân nhà thờ. Cô ta dong dỏng cao với mái tóc dài đen mun và nhất là đôi mắt to đen láy tinh anh nổi bật trên làn da trắng hồng .

Hỏi: Một câu chuyện tình bình thường : Cô láng giềng của Nguyễn Bính, có dính dấp gì đến tụi em đâu ?

Đáp: Thầy chưa nói hết vì xúc động phải ngừng lấy hơi. Ngày đầu tiên vào lớp đệ Nhị B2, năm cạnh căng tin, từ bục giảng nhìn xuống thì bắt gặp ngay đôi mắt định mệnh đó

ngồi ngay bàn đầu, một định mệnh : Nowhere to go. Thật là một bất ngờ thích thú đã đưa đây T. vào một trạng huống cực kỳ bối rối : một thầy trẻ ngang ngửa với trò, lại mới chân ướt chân ráo, đương run vì chữ nghĩa bỗng bốc hơi thì lại gặp hoàn cảnh trở trêu này càng run thêm. Suốt buổi học hôm đó đóng một hoạt cảnh : Độc thoại với cái bảng đen, vì không dám nhìn xuống lớp nữa.

Hỏi : Thầy có thể cho biết tên của chị ấy để tụi em tin là : người thật, việc thật, không phải chuyện hư cấu.

Đáp : Năm đó là năm 1963, mới ra đời một bản nhạc rất thịnh hành cho đến bây giờ là : Let's Twist Again. Cô ta rất thông minh và học giỏi. Có thể học cao hơn là bằng được sĩ. Người may mắn hơn T. cũng là bạn cùng lứa. Nhớ lại khẩu khí của vua Sở với chuyện đánh mất cung, bèn an ủi : Ta không lấy được nàng thì bạn ta lấy được nàng. Có chi mà buồn.

Trò G :

Hỏi : Em có đọc một bài thơ của Thầy trong một đặc san với tiêu đề : *Chiều mưa trên công trường con Rùa*. Đó là một chuyện tình cũng không đoạn kết hả Thầy ?

Đáp : Đúng. Trong những năm từ 75 đến 79, đời sống của những người ở lại giống như đời sống của dân Nga được tả trong cuốn truyện : Docteur Zivago hay trong truyện : Chín tầng địa ngục của Sakharov. Hiện tại khổ hơn con chó và không thấy ngày mai. T. đã gặp một người tuổi đôi tám cùng tâm trạng : Le temps d'aimer, le temps de mourir. Cô ta là một người đẹp cả về nhân dáng lẫn tâm hồn, chuyên trường từ Régina Pacis qua hai năm chót. Chủ thuyết mới định nghĩa đức hạnh và đạo lý một cách khác cho nên hai đứa đã không ngần ngại : *À la recherche du temps perdu*.

Rồi những đêm dạ vũ trên sân thượng tại nhà Thầy Vũ Mộng Hà trong tiếng nhạc của bài « La plus belle pour aller danser » : Sylvie Vartan hay « Aline » : Christophe. Rồi những buổi chiều đi ăn chè tại các quán trong sân vườn hay nhìn mưa rơi trên công trường Con Rùa. Như thần giao cách cảm, đôi khi ngồi trong quán Givral hay Brodard lại bắt gặp nhau qua cửa kính : một người đang đi trên đường Catinat, xuống dốc từ phía nhà thờ Đức Bà với different parties gây ra một cảm giác buồn ghen man mác. Đúng là mãnh lực của Tình Yêu.

Hỏi : Thầy me mé cho biết một chi tiết là em có thể bắt mạch ra tên người đẹp đã hớp hồn Thầy bấy lâu nay.

Đáp : Not a bit. Sợ người ta hét thương. Cuộc vượt biên theo hai ngã khác nhau đã không cho một đoạn kết. Mà đoạn kết sao được !

Hỏi : Thế là cô Kim Phượng đã làm khi nói: Thầy Hoàng Huyền là người không có tầm tiếng, nói lộn: tai tiếng, gì hết trong các Thầy của trường.

Đáp : T. thường nhắc lại câu này để bông đùa. Thầy L.H.T lại cho là khoe khoang. Thật là một sự hiểu lầm. Có ai lại hãnh diện về cái “cù lằn” của mình.

Nói cho đúng trong một lớp với sĩ số 55 học trò thế nào chả có một tên ngây thơ mà thương Thầy cho đến khi lên đại học mới vỡ mộng: một thần tượng bị sụp đổ.

Trò H:

Hỏi : Thưa Thầy, ngoài chuyện vui, chắc cũng có chuyện buồn nào ?

Đáp : Có. Mỗi năm cứ đến mùa Thi là Thầy ăn không ngon và ngủ không yên khi nghe tin học trò của mình thi rớt như sung rụng nhất là vài năm đầu mới ra trường. Nhân đây xin gởi lời tạ lỗi.

Hỏi : Chắc Thầy còn giấu nhiều chuyện, Em thấy Thầy lộ vẻ bối rối

Đáp : Có một chuyện khó tin nhưng có thật, nhưng nếu không kể là một thiếu sót lớn vì nó chẳng giống ai.

Một cô hàng xóm khá xinh và lãng mạn tên K.P. sau khi đỗ Tú Tài một thì bà mẹ nhờ T. xin vào trường Gia Long lớp đệ Nhất ban Triết của Thầy Vĩnh Đễ. Cô hiệu trưởng Trần thị Ty nể lời xin chấp nhận. Được nửa năm thì các bạn cùng lớp phát hiện cái bụng thè lè ra. Ban giám thị xầm xì : Thầy Hoàng Huyền chứ còn ai. Ban giám hiệu điều tra âm thầm thì tác giả là một anh trung úy hải quân hào hoa, cũng là hàng xóm láng giềng. Hú vía

Trò K:

Hỏi : Theo Thầy, cái “truyền thống Gia Long” được hình thành và gìn giữ như thế nào?

Đáp : Đó là một công trình tập thể của tất cả Người Gia Long: Ban Giám hiệu, Ban Giảng huấn, Ban Giám thị, Khối Hành chánh, Khối Lao công và nhất là những học trò thân yêu của chúng ta.

Hỏi : Thầy nói chung chung quá. Em biết một người sắc sảo như Thầy không thể hài lòng với những lời giải thích dễ dãi đến nỗi Cụ Cố Hồng của Vũ Trọng Phụng cũng phải la lên: Biết rồi, khổ lắm, nói mãi.

Đáp : Em ngang cơ với Thầy đó. T. xin bắt đầu từ năm 1963, Bà Hiệu trưởng Huỳnh Hữu Hội là một vị hiệu trưởng có công nhất trong quá trình bồi đắp tiếng tăm này. Bà có uy tín với Bộ Giáo dục và uy quyền với giáo sư học sinh qua khả năng và tâm huyết trong nghề nghiệp chức vụ. Cho nên bà luôn luôn quyết định thực thi những chương trình mang lại lợi ích cho việc giáo dục mà không ai cản nổi.

Hỏi : Một cây làm chẳng nên non. Còn ai nữa không Thầy ?

Đáp : Để T. nói tiếp về bà Hội. Vì đỗ đầu trong kỳ thi ra trường, T. được ưu tiên chọn nhiệm sở. Mang giấy bổ nhiệm của sở trình ban giám đốc. Bà giám học Lê Thị Quyên mới thấy T. thì lắc đầu và nói : Trẻ quá, không được. Bà Hội đang đọc giấy tờ chợt ngừng lên rồi nhìn T. từ đầu đến chân. Một lúc bà mỉm cười và nói: Thầy qua phòng thư ký lấy thời khóa biểu từ Thầy Sáu Long. Đó là thời khóa biểu của thầy Nguyễn Vũ Hải vừa rời trường vì lý do đặc biệt.

Chắc Bà Hội đã phát hiện nơi T. một nét chân chất khờ khạo không thể phương hại đến “Gia Phong” của trường. May quá bà Hội không biết câu : Lù đù vác lu mà chạy.

Hỏi : Em cũng nghe nói thời bà Hội, nhà trường chỉ nhận những người đỗ hàng đầu các phân khoa vào dạy như: Thầy Nguyễn Kim Linh, thầy Ngô Tư Vọng, Thầy Nguyễn Vũ Hải, Thầy Nguyễn Khánh Do, Thầy Phạm Huy Loan, Cô Huỳnh Thị Hạnh, Thầy Vĩnh Đễ. Cô Chu Kim Long, Cô Phạm Thị Nhung, Thầy Trương Văn Minh Em vào sau nên Thầy giúp em làm đầy cái bảng Phong Thần này được không ?

Đáp : Nhà trường còn mời dạy giờ các giảng viên từ các trường đại học như: Thầy Lê Kim Ngân , Cô Bình Minh, Thầy Bùi Văn Quán.... và các người có cử nhân trong tình trạng free bees như :Thầy Lê Kim Thành, Thầy Trần Đình Thám, Thầy Phạm Văn Thoại, Thầy Phạm Kế Viêm, Thầy Thân Văn Bá... Về môn sinh vật thì có các Thầy Thuốc như: Bs Trần Văn Thuần, Bs Bùi Đồng, Bs Hoàng Ngọc Khôi...

Hỏi : Thưa Thầy, nếu chỉ có hai thành phần trên mà không nói đến thành phần thứ ba thì làm gì có huyền thoại. Biết ai không ? Đó là tụi em. Không có Trò thì sao có Thầy.

Đáp : Chưa già mà đã lão. Xin lỗi. Ngàn lần xin lỗi. Đây là lãnh vực thông tin biết ít nhất lý do T. chỉ dạy đến lớp đệ Nhất. Khi các Em lên đại học thì thầy cô bị bỏ lại đằng sau. Như một cây cầu, nước trôi qua và xuôi mãi có bao giờ trở lại.

Hỏi : Thầy vẫn chương quá làm em cũng mũi lòng. Thầy không biết tụi em có trở lại nhưng đi trên cầu. Em nói giỡn. Mong rằng cũng còn vài hình bóng vẫn đọng lại trong trí nhớ của Thầy.

Đáp : Mong rằng đừng giống cảnh Thuý Kiều khi đi qua mã Đạm Tiên:

*Xè xè nắm đất bên đường.
Rầu rầu ngọn cỏ, nửa vàng nửa xanh.*

Chỉ nhớ có hai người, để ý từ thời còn trung học, tình cờ gặp lại sau này. Một là Văn Mỹ Tiên. Đầu năm đệ Nhất cô đoạt giải concour général về math. Như một phần thưởng, cô được đại diện học sinh Việt Nam tham dự vụ phóng phi thuyền Apollo 17 với ba phi hành gia: Eugene A. Cerman, Ronald B. Evans và Harrison H. Schmitt đổ bộ lên mặt trăng năm 1972 Dec 17. Mỹ Tiên có mang về mấy mẫu đá lấy từ mặt trăng trưng bày trong thư viện của trường. Sau khi đỗ Tú tài hai ban toán với hạng ưu thì cô ta được học bổng du học tại Canada.

Trong kỳ Đại hội Hội Ái hữu Gia Long Thế giới kỳ XIII tại San Jose, T. có gặp lại Văn Mỹ Tiên sau gần 40 năm xa cách. Hai thầy trò đã qua một buổi chiều thơ mộng trong một quán kem trên Capitola Beach thuộc một thành phố nhỏ nhỏ dễ thương Capitola Village by the Beach. Nhìn mặt trời lặn dần mà ngỡ là cuộc đời của mình.

Hỏi : À há . Thầy chưa lão. Không được tự phong là Hoàng Lão Tà nữa nghe. Kể được các chi tiết này chứng tỏ những tế bào não của Thầy chưa bị teo đi theo thời gian.

Đáp : Google nó nhớ đầy. Thật là một searching engine kỳ diệu. T. nỗ để hù họa những người chưa bao giờ lên mạng bao giờ.

Một dịp về Sài Gòn thăm mẹ, thì được gặp lại Lê Thị Kim. Cô ta là một nhà khoa học với bằng cao học về Hoá . Ngay thời còn là sinh viên đã làm thơ. Không hay sao được nhà thơ lớn Tố Hữu phê bình như một thi sĩ trẻ có năng khiếu và đầy triển vọng. Hơn nữa cô còn là một họa sĩ có vai vế. Chẳng thế mà cô leo lên chức chủ tịch Hội Văn nghệ sĩ

Thành phố. T. biết những chuyện này trước khi gặp mặt lại qua website : lethikim.com và trên youtube với hai video clips: “Lê Thị Kim 1 - đóa hoa quỳnh hư ảo” và “Lê Thị Kim 2 - đóa hoa quỳnh hư ảo”. Tháng sáu trời mưa như trút nước năm 2011 Kim Châu có mở một cuộc triển lãm tranh, nhạc và thơ tại Sài gòn. Minh Hà thay mặt T. đã mang đến một bó hoa hồng cho trọn tình nghĩa Thầy Trò.

Hỏi : Chị này còn lại Việt Nam ? Chuyện này nhậy cảm đó Thầy.

Đáp : Theo quan điểm của T.: phải coi cô ta là một Trí Tuệ Dân Tộc như nhà toán học Ngô bảo Châu, hơn là sản phẩm của một chủ thuyết nào. Khoa học và Nghệ thuật là của nhân loại. Chính trị đi vào Nghệ thuật làm Nghệ thuật thui chột. Chính trị đi vào Khoa học làm cho Khoa học đậm chân tại chỗ.

Hỏi : Em còn nhớ những phản kháng kịch liệt khi Bộ Giáo dục dự định mang chính trị vào học đường năm 1973. Lập luận rằng : chính trị đi vào học đường thì giáo dục sẽ đội nón ra đi. Vì những cơ duyên và tư duy này mà Thầy đã gắn bó với trường và giảng dạy ròng rã từ năm 63 đến năm 79, cho tới khi không chịu đựng nổi thì vượt biên. Thầy vẫn chưa trả lời câu hỏi: sau bà Hội là ai đáng được lên bảng báo công trong công trình tạo dựng cái truyền thống đạo đức và học giỏi.

Đáp : Bà Tổng giám thị Kha Thị Hưỡn đã áp dụng những biện pháp kỷ luật vượt quá giới hạn cho phép. Nhưng điều đó cũng nói lên cái Tâm của Bà là coi trường Gia long như gia đình của mình. Chỉ khi coi học trò như con cháu mới đem các câu châm ngôn sau đây vào hành động:

Yêu cho roi cho vọt.

Ghét cho ngọt cho bùi.

Hay *Thuốc đắng mới đã tật.*
Có đau mới nhớ đời;

Trò L:

Hỏi : Trong bài “Nhà giáo lúc giao thời”, T. gọi bà Tổng Kha Thị Hưỡn là Kha Trần Ác với những mẩu chuyện châm biếm. Bây giờ Thầy lại đổi “tông” ca ngợi Bà nên em xin phép gọi Thầy là: Anh Ba Phải, với lập trường chao đảo, sáng đánh tối đàn, sẵn sàng thỏa hiệp với kẻ thù...

Đáp : Thôi nói. Trong những bài trước, T. chỉ kể lại những sự kiện đã xảy ra: có sao nói vậy, người ơi. Nhưng một số người thủ cựu cố chấp chủ quan vội vã jump đến những kết luận mà người viết cũng ngạc nhiên. Rút kinh nghiệm, lần này phải kèm theo những nhận định để tránh hiểu lầm. Chỉ có vậy.

Cô cũng khuyên : coi chừng khẩu nghiệp.

Hỏi : A ha ! Thầy còn là Ông Năm Ủy: oui , Madame.

Đáp : Đau thương lắm Em ạ, cái cảnh : anh hùng thất thế, giậu đổ bìm leo. Thầy có giao ước với Cô là trong đám tiệc Cô ráng hầu hạ T. để lên mặt với đời. Đêm về T. sẽ trả công bội hậu : cả vốn lẫn lời. Tủi thân thì nhái bài “HỒ nhớ rừng”:

*Ta hiện sống trong tình cảm nỗi nhớ.
Thuở tung hoành bay bướm bao ngày qua
Tháng Tư đen đất nước thay màu cờ
Hóa thân Thỏ Bạch ngồi chờ củ carrot.*

Hỏi : Đụng đến Cô, chúng em bó tay. Thầy bương trải một mình.

Thôi, Chúng em cảm ơn Thầy về những lời tâm tình cởi mở này, như không thể cởi mở hơn. Xin Thầy cho vài lời như một đoạn kết.

Đáp : Sách có câu: *Tiến vi quan. Thối vi sư.*

Làm Thầy cả đời đạ bạc. Nghèo về tiền bạc. Nghèo về danh vọng. Nhưng rất giàu về tình nghĩa. Người ta nói: *Lương y như Từ mẫu.* Hỏi có bệnh nhân nào đã tìm đến “Mẹ hiền” sau khi khỏi bệnh. Làm Thầy đi đâu cũng gặp học trò đến với mình bằng tất cả tấm lòng.

T. đã chọn đúng nghề vậy.

Hát bình phương

Lớp đầu: 63-64

Lớp cuối: 78-79

